

DOI: http://dx.doi.org/10.12775/AUNC_PED.2025.007

Adela Kożyczkowska

Wydział Nauk Społecznych

Uniwersytet Gdański

ORCID: 0000-0002-7952-1321

email: adela.kozyczkowska@ug.edu.pl

**Sprawozdanie z I Konferencji Pedagogów
Edukacji Międzykulturowej**

**PRAKTYKI SPOŁECZNE W POLITYCE
WIELOKULTUROWEJ
(20.03.2025 r.)**

Dwudziestego marca 2025 roku odbyła się pierwsza sesja Konferencji Pedagogów Edukacji Międzykulturowej, pt. „Praktyki społeczne w polityce wielokulturowej” (na platformie MS Teams). Organizatorem konferencji było Stowarzyszenie Wspierania Edukacji Międzykulturowej, którego członkowie to naukowcy zajmujący się badaniami w zakresie wielokulturowości, międzykulturowości i regionalizmu. Ich tematyka jest zróżnicowana i dotyczy spraw języków mniejszościowych i większościowych, edukacji (socjalizacji, wychowania, kształcenia) mniejszościowej w Polsce i na świecie, tożsamości pogranicza i tożsamości konstruowanej w warunkach zróżnicowania językowego i kulturowego. Stowarzyszenie skupia także praktyków edukacji międzykulturowej, wielokulturowej i regionalnej, którzy podejmują działania alternatywne i innowacyjne w swej działalności nauczycielskiej i pedagogicznej.

Sesja była prowadzona przez dr hab. Adelę Kożyczkowską, prof. UG (Uniwersytet Gdański) i dr Joannę Cukras-Stelągowską (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).

W ramach sesji odbyły się cztery wykłady:

1. Dr Anny Wotlińskiej (Instytut Różnorodności Językowej RP): „Kultura(lne) rozmowy o językach”.
2. Dr Barbary Dobrowolskiej (Uniwersytet w Siedlcach): „Edukacja dzieci polskich w szkołach niemieckich na przykładzie Hesji. Tło migracyjne i konteksty społeczno-kulturowe”.
3. Mgr Lizy Walther (Uniwersytet w Lipsku): „Wyzwania związane z zachowaniem języka ojczystego w warunkach przymusowej migracji i wojny o zniszczenie tożsamości. Ukraińcy w Lipsku”.
4. Mgr Natalii Kostrzewy (Uniwersytet Gdański): „Inkluzyjna społeczność w wielokulturowym środowisku. Wybrane aspekty wychowania przedszkolnego w Australii z perspektywy nauczyciela migranta”.

Pierwsza prelegentka, Anna Wotlińska, zaprezentowała Instytut Różnorodności Językowej RP i omówiła jego politykę, która koncentruje się na ochronie języków mniejszościowych, a także bierze w opiekę gwary języka polskiego. Następnie Barbara Dobrowolska omówiła system edukacyjny w Hesji w aspekcie zabezpieczenia potrzeb edukacyjnych dzieci-migrantów. Ważną częścią tego wystąpienia było wyakcentowanie dwóch kwestii edukacyjnych: /1/ obowiązku szkolnego, który wymaga od dziecka znajomości języka niemieckiego (stąd przygotowanie językowe do nauki w szkole niemieckiej); /2/ działań podejmowanych przez mniejszość polską w zakresie ochrony i rozwoju własnej kultury i języka. W dalszej części spotkania mgr Liza Walther kontynuowała wątki z wykładu dr Dobrowolskiej, ale skupiła się na mniejszości ukraińskiej w Lipsku (Saksonia). Sytuacja mniejszości ukraińskiej jest zdecydowanie bardziej złożona ze względu na wewnętrzne zróżnicowanie tej grupy społecznej (imigranci zarobkowi sprzed wojny i uchodźcy, którzy opuścili Ukrainę po 24.02.2022 r.). Liza Walther omówiła sprawę obowiązku szkolnego (podlegają mu wszystkie dzieci przebywające na terenie Niemiec) i działań na rzecz zachowania i rozwoju własnego języka i kultury (w ramach Stowarzyszenia Oseredok,

www.oseredok-leipzig.de). Autorka wystąpienia zwróciła również uwagę na aspekty związane z traumą wojny i rosyjską politykę niszczenia tożsamości ukraińskiej nie tylko na terenie okupowanej Ukrainy, ale także poprzez diaspory rosyjskie w Niemczech.

Ostatnia prelegentka, Natalia Kostrzewa, bazując na własnych doświadczeniach migrantki i nauczycielki edukacji przedszkolnej w Australii, omówiła program wychowania wielokulturowego i międzykulturowego, który jest realizowany w ramach australijskiej polityki wielokulturowości. Kostrzewa na wybranych przykładach działań edukacyjnych ukazała ważność dwóch spraw edukacyjnych: wielokulturowości i międzykulturowości. Wielokulturowość jest konstruowana poprzez wiedzę o kulturach i językach (własnej grupy mniejszościowej, innych mniejszości, ludów rdzennych w Australii). Z kolei międzykulturowość jest konstruowana w przestrzeniach języka angielskiego, gdyż to tu poszczególni przedstawiciele mniejszości mogą tworzyć relacje społeczne i kulturowe (w tym polityczne, religijne, edukacyjne itd.).

Spotkanie trwało blisko 3,5 godziny i zgromadziło niemal 80 osób. Była to pierwsza sesja, która otworzyła cykl spotkań naukowych w ramach Konferencji Pedagogów Edukacji Międzykulturowej.